

Små men naggande goda!

Få saker är så tillfredställande som att spela musik från små men välbyggda stativhögtalare, vilket den här nordiska duellen med eftertryck återigen visar.

Text Jonas Bryngelsson Bild Amphion, Dali Mätning H&M

Vi är alla olika och har därmed olika preferenser. Det gäller inte minst hifi och musik, men kanske allra mest när det kommer till valet av högtalare. Även om jag i princip alltid de senaste 30 åren spelat på golvhögtalare där hemma, är några av mina bästa och mest minnesvärda hifi-minnen tillsammans med stativhögtalare.

Som Bob Dylans då nya LP "Under A Blood Red Sky" på en Dual 505-3 vidare till en liten Dual-förstärkare (enligt dåtidens rykten byggda av Rotel!) för att slutligen spelas upp via ett par pyttesmå Royd-stativare. Jag får fortfarande gåshud när jag tänker på det, och den anläggningen lär ha kostat en bit under 10.000 kronor.

Det har dels att göra med just det lilla formatet, som låter musiken spridas tämligen

frött och ohämmat i lyssningsrummet, men framför mindre störande ljudresonanser. En mindre låda blir per definition mindre resonant än en större, inte minst när vi pratar om högtalare från samma serie som byggts med samma material och tjocklek i godset.

Och så länge de här små, kompakta stativhögtalarna spelar musik med någorlunda nivå nedåt 50–55 hertz, får man också tillräckligt fundament för att göra det mesta i musikkväg rimligt rättvisa. Och märk väl: nästan bara ren bas utan de extra (låd) resonanser man nästan alltid får från en större golvhögtalare, som sagt, inte minst om man kikar på större modeller i en och samma serie.

Nackdelar? Ja, de uppenbara, att man tappar en till två oktaver i basen men också

begränsningar i hur högt man kan spela, men en bit över 100 dB ska inte vara några större problem.

De båda högtalare vi valt för den här nordiska duellen är **Helium 410** från finska **Amphion** samt **Opticon 1 mk2** från danska **Dali**. Och mer kompakt välbyggda stativhögtalare för rimliga pengar får man leta efter – jag är mycket imponerad!

Amphion är smalare och en anings djupare jämfört med Dali, höjden på de båda högtalarna är i det närmaste identisk. Den totala (ytter)volymen på Amphion hamnar på cirka 7,5 kubikdecimeter; dryga 9 kubikdecimeter för Dali. Notera att jag avsiktligt inte skriver ut dessa siffror som liter, då det är den yttre totalvolymen vi pratar om, inte den inre (luft)volymen som elementen spelar i. →

Vi lyssnar

Efter några dagars allmänt lyssnande är det dags för de mer intensiva och mer a/b/a-inriktade lyssningsjämförelserna, initialt tillsammans med en större förstärkare (Hegel H390) i ett mindre rum och med tämligen väggnära placering av de båda högtalarparen.

Amphion-stativaren spelar *Jimmy Jazz* med akkuratess (The Clash "London Calling"), ja överlag hela skivan, med alla Paul Simonons Fender Precision-toner med på kartan och fin urskiljning mellan de täta

trummorna. Med överlag bra detaljering och skärpa, men kanske framför allt driv och pådrivande rytmik. Fin sammanhållning dessutom, där inget tillåts sticka ut.

Dali spelar något högre och får volymjusteras ner några dB, innan man kan jämföra, men har likväl mer energi uppåt, men spelar ändå bättre med fronterna borttagna. Dali har betydligt mycket mer energi även i basen, som helt klart förstärks runt elbastonerna uppemot 70–80 hertz. Även aningens invinklade spelar Dali upp musiken större jämfört med Amphions stramare och mer

kontrollerade stereobild.

Här finns helt klart mer energi såväl uppåt som nedåt, och högst troligt ännu mer detaljer, men Dali kan å andra sidan upplevas som inte fullt lika homogent sammanhållen som den finske konkurrenten.

Dali spelar *My Bag* (Lloyd Cole "Mainstream") med bra pondus och fullt tillräcklig bas i de inte minst inledande, mer basintensiva partierna, såväl djup som kvalitet. Dali-basen är likväl av det mer runda slaget jämfört med superstrama Amphion. Bra röstfokus och fin kontur på Lloyd Coles

+ Stram formgivning
Stram, korrekt musikåtergivning

Amphon

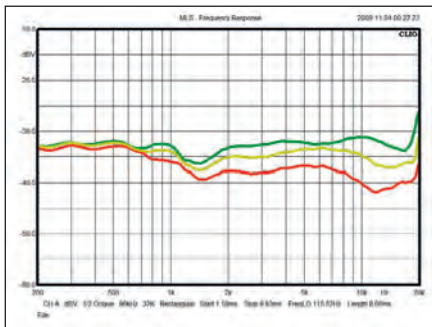
Det var länge sedan vi testade högtalare från Amphon, alltför länge sedan känns det som när jag packar upp de här mycket fina högtalarna, handbyggda i Finland. 410:orna är Helium-seriens minsta och finns i den matta vita finish vi testat men också svart och valnöt, men mest speciellt och roligt är så klart de färgsprakande varianterna med färgglada skyddsgaller! Högtalarna är förberedda för väggmontering.

Så små och nätta dessa högtalare är, finns likväl samma grundfilosofi som hos de större modellerna, med 5:e generationens spridningslins (wave guide) för bästa möjliga, kontrollerade spridning från den 1 tum stora titandiskanten.

Men mest utskiljande från andra högtalare, inklusive testets Dali, är så klart den väldigt låga delningen av diskanten vid 1,6 kilohertz, för att få en så sömlös övergång som möjligt till den 4,5 tum stora pappersbasen.

Amphon anger en nedre gränshärsfrekvens vid 52 hertz (-6 dB).

Amphon och konstruktören Anssi Hyvönen har fördelen av att jobba med såväl professionella (studio)högtalare som ”vanliga” hifi-högtalare för hemmet, med cirka 60% av försäljningen på den professionella sidan och 40% till oss hifi-entusiaster.

Amphon har lite svajig, men ändå samlad frekvensgång där det enda utmärkande är nivåskillnaden i de tre horisontalvinklarna. Tydlig diskanttopp över 20 kHz.

Amphon har en uppsättning kontakter av bra kvalitet, bakåtriktad port och är förberedd för väggmontering.

Amphon Helium 410

Pris 11.675 kr/par

Princip 2-vägs basreflex

Element 1-tums titandome, 4,5-tums

pappersbas/mellanregister

Delningsfrekvens 1,6 kHz

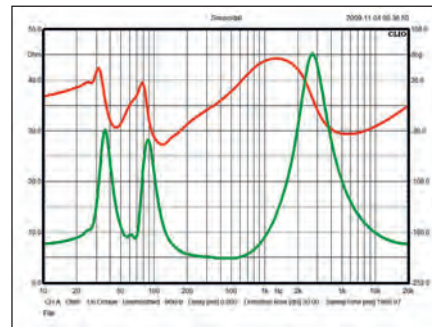
Nominell impedans 8 ohm

Angiven känslighet 86 dB

Mått (BxHxD) 13,2x25,9x22 cm

Vikt 4 kg/styck

Info amphon.fi

Amphon har hög impedans (grön). Aldrig under 5 ohm. Färförloppet (röd) kunde dock varit lugnare, men de två kasten i basen mildras av hög impedans.

pratsjungna text. Stort, omslutande och lätt illusoriskt.

Amphon tappar bort en del av kvantiteten på basspelet på *My Bag*, men den bas som finns återges stramt med bra kontur. Amphon återger inte musiken lika storskaligt som Dali, men å andra sidan med full koll och mycket bra stereoverkan, när olika instrument dyker upp i de båda kanalerna men också panoreras. Bra driv, även här, vilket kanske gäller ännu mer på efterföljande *From the Hip*.

Amphon sätter helt klart de nödvändiga

grunderna på Genesis ”sena” *Abacab*, med bra driv i den lågmålt framåt drivande, nästan frustande musiken, med full koll på Phil Collins, körsångerskor och de flertaliga produktionstekniska små finesserna. Bra tryck och engagerande.

Även *Abacab* återges större med Dali, med mer tryck i basen, ja nära på för mycket i vårt lilla rum och den med nödvändighet rätt väggnära placeringen. Jämfört med föregående Cole, tappar Dali lite här, kan jag tycka, och försöker måhända greppa över lite för mycket. Det är fylldt med fin

detaljering och bra tryck, men musiken spelar helt uppenbart inte med samma milimeterskärla och homogena helhet som Amphon briljerade med.

Klassiskt så och Sjostakovitjs 7:e symfoni, Leningradsymfonin kallad, vilken visar på lite samma tendenser som Genesis-inspelnigen. Dali inleder här, lika grundfylligt och storslaget som vi vant oss vid, med brett omfång, men också lite oroligt och som tidigare, utan absolut skärpa, vilket inte minst gäller den ymniga basen.

Fin finish
Fyllig, stor återgivning

Amphion benar ut den storslagna och komplexa musiken på ett tydligare sätt, med bättre separation mellan olika instrument och grupper därav, men även ett stadigare stereopanorama, men framför allt en stadigare och mer koncentrerad attack i basen, som hålls i osedvanligt strama tyglar.

Lite otippat, jag hade efter de inledande spåren gissat att Dali skulle glänsa på mer komplex musik; Amphion på motsatt sätt med mer på rytmiskt driven och tätt mixad musik. Riktigt så blev det helt uppenbart inte.

Mästarprovet så: Jackson 5 och *I Want You Back* och en ung Michael Jackson på sång.

Amphion presenterar, än en gång, en tight och taktfast återgivning, med väl artikulerat elbassspel. Också en taktfast, stram återgivning av *I'll Be There* med samma artist.

Mer markerad hi-hat i höger kanal med Dali, som också återger *I Want You Back* med betydligt mer stöd och botten. Elbaspspelet får än mer stöd med Dali samt mer och bättre stereoverkan faktiskt. Det händer mer i musiken, kan man kort sagt säga. Det blir också mer händelserikt på efterföljande *I'll Be There*.

Stramare men också tydligare, men inte alls lika fylligt och händelserikt, eller spektakulärt ska man kanske säga, blir det när jag återigen spelar på Amphion, som kon-

centrerar sig mer på grunderna och det otvungna svänget. Det är mycket lätt att hänga med i det (ännu) stramare återgivna elbasspelet.

Till sist är jag och högtalarna tillbaka på jobbet med modernare tongångar i form av *Sports* med Viagra Boys, tillsammans med Bluesound Pownode Edge i ett betydligt större rum:

Trots Dalis fylligare klang i det mindre rummet, känns det som att Amphion faktiskt klarar sig bättre än Dali med en mer fristående placering i det större rummet och den mindre förstärkaren, med en redig och koncis återgivning av musiken.

Dali

Även i sitt mk2-utförande börjar Dalis Opticon-serie ha några år på nacken, men mindre välbyggd och snygg blir den ju inte för det! Vårt testexemplar kom i en snygg svart askfinish (plastfaner), men pricken över i är den särskiljande, matt lackade fronten. Förutom detta utförande, finns högtalarna i matt vitt samt mörk ek. De är dessutom nära på till sin helhet tillverkade i Danmark på Dalis egna fabrik.

Liksom hos Amphion får man även hos Dali många av bolagets konstruktionsmässiga käpphästar på köpet när man bestämmer sig för Opticon 1. Inte minst de speciella SMC-magneterna till basarna, en förkortning för soft magnetic compound som kortfattat reducerar mekanisk distorsion hos elementet.

Den rödskimrande konen är också firmatypisk med sin inblandning av träfiber. Den mjuka tygdomen mäter hela 29 millimeter, vilket översätts till knappa 1,2 eller dryga 1,1 tum, hämtad från den finare Callisto C-serien.

Porten är smart integrerad i baksidans kontaktbleck och är av så kallad Dual Flare-typ, det vill säga milt vidgad vid ytterändarna för att undvika störande blåsljud. Även Opticon 1 är förberedd för väggmontering och fästen för detta följer med i kartongen.

Dali anger en nedre gränshärsfrekvens vid 62 hertz, men å andra sidan med en snävare -3 dB-angivelse.

Även Dali har en uppsättning fina, bolagstypiskt greppvänliga kontakter och väggfästen följer med, men notera främst den smart integrerade basreflexporten i kontaktblecket.

Dali Opticon 1 mk2

Pris 9.996 kr/par

Princip 2-vägs basreflex

Element 29 mm softdome-diskant, 4,75-tums pappersfiberbas/mellanregister

Delningsfrekvens 3 kHz

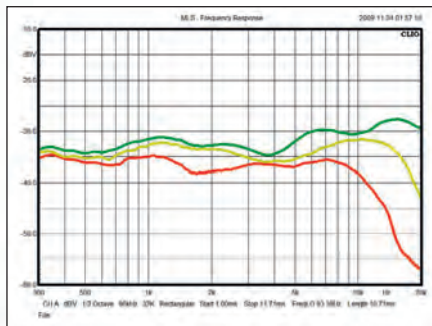
Nominell impedans 4 ohm

Angiven känslighet 85 dB

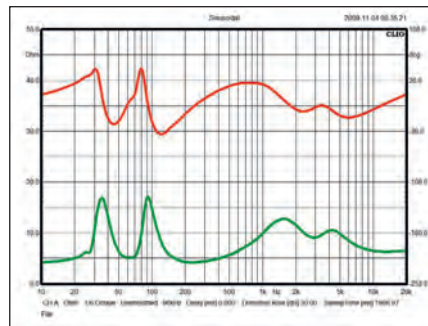
Mått (BxHxD) 15,2x26,1x23,1 cm

Vikt 4,95 kg/styck

Info hifiklubben.se, dali-speakers.com

Dali har lite svajig men hyggligt samlad frekvensgång upp till 4 kHz där man ser en tydlig diskantshöjning mätt rakt framifrån 0° (grön) men också vid 30° (gul).

Dali har en snäll impedans (grön) som knappt går under 5 ohm vid 220 Hz. Färsförloppet (röd) är också rätt hyggligt och håller sig inom +/- 36°.

Dali flyter ut lite mer och tar liksom inte rummet "i besittning" på samma sätt som sin finske kollega, i brist på bättre beskrivningar. Men i grund och botten spelar de på som tidigare, där Dali har lite mer energi såväl uppåt som nedåt och Amphion presenterar en i mina öron jämnare ljudkurva och har inte minst mindre energi uppåt i frekvens samt en stramare bas.

Båda klarar däremot det här provet med bravur och jag skulle inte ha några som helst betänkligheter med att spela någon av dessa tillsammans med en streamingförstärkare, även i lite större rum.

Några testoner ger för handen att båda har nära på full nivå vid 60 hertz och fort-

satt rätt hög nivå vid 50 hertz. Dali verkar ha mer energi en bit uppåt runt 60–80 hertz; Amphion känns mer linjära i basområdet och spelar nog en anings djupare.

Det har varit en fröjd att få spendera ett par veckor med dessa härligt kompakta och lika välbyggda som välljudande högtalare! Jag har uteslutande lyssnat på stativ, men en placering på vägg eller en TV-bänksliknande möbel kommer fungera hur bra som helst.

När det gäller förstärkningen, räcker det gott och väl med den lilla allt-i-ett-förstärkaren Powernode Edge från Bluesound jag använde vid slutet av testperioden (test kommer i något kommande nummer). Även

i ett större rum och med friare placering.

Men bäst spelar de så klart i mindre till normalstora rum, men den eventuella problematiken med ett större rum ska definitivt inte överdrivas. Vilken av dem väljer man då? Trots det lite högre priset, faller min egen, högst personliga röst på Amphions stramare och i mina öron mer korrekta musikåtergivning. Den känns mer hemtam med all slags musik, helt enkelt.

Å andra sidan tjasas även jag av Dalis mer storstilade och betydligt fylligare musikuppspelning, som å andra sidan är lite kinkigare i utbudet. Prislappen runt 10.000 kronor paret är helt klart mycket tilltalande!

H&M